

L'HORA NOVA

INGENUAMENT

Els parèntesis que les convulsions o els conflictes obren en la vida normal dels pobles, no deixen pas entreveure gaire enllà ço que l'esdevenidor els reserva. I és perquè les rutes del destí són ignotes. L'home camina, avença, i obeeix l'instint que el porta, mentre el terreny és pla, però la seva marxa dreturera, al llarg del camí, trobarà obstacles, accidents naturals, i llavors, vacillant en principi, vençut després, prendrà la ruta per on hi vegi sortida. Per això els grans moviments tampoc obeeixen exclusivament a la voluntat dels homes, i per a salvar-los de l'esterilitat, sovint els veiem tòrcer de camí i acceptar, els revolucionaris, un estat de fet que abans de l'experiència viscuda haurien considerat despreciable. Res tan allisonador com la realitat, per a frenar impulsos i refredar entusiasmes. Seria lamentable, però, que tot el que s'ha obtingut amb sacrificis, com també les iniciacions transformadores que informaven l'esperit popular del 19 de juliol, corressin el més lleu perill, per la influència d'una massa confiada actuació política. La rehabilitació, o millor dit, l'assentament d'un règim, àmpliament democratitzat, en els pobles hispànics, no ha d'infondre maliances a la massa obrera. Ben altrament, les pràctiques democràtiques, en la més pura accepció de la paraula, constituïrien una garantia de renovellament en els costums polítics, tan malmenats en el nostre país, i dins aquesta orientació, els organismes sindicals no es de creure es mostressin refractaris a col·laborar lleialment en la direcció de l'economia. Entenem que la convivència de l'obrisme organitzat amb els partits que representen la vibració popular, es farà compatible, sense discussió de reformes superficials, que per altra part a tothora si és a temps, si la rectitud i els bons propòsits d'uns i altres s'inspiren en fer del nostre poble un model d'organització i d'harmonia social.— ALFIL.

L'ESPANYA DEL SEGLE XX

Sota el domini de la plutocràcia i del militarisme

XIX

Des del nostre país contemplem espaordits l'horrible tragèdia que plana sobre Europa. En entrar al vuitè mes de guerra, o sigui al març del 1915, el balanç de les víctimes ofereix aquestes xifres: dos milions de morts, un milió i mig d'homes invàlids, i comptant-hi també els malalts, ferits i presoners, el total d'homes fora de combat arriba a 9.989.750. Res ha aturat l'acarnissada lluita, i així, en la cruesa de l'hivern, s'han lliurat intermitents batalles a Polònia, s'ha mantingut el setge de Przemysl i no han cessat les furioses investides en les muntanyes dels Cárpat; ja no cal assenyalar que l'acció mortífera a penes ha tingut moments d'inactivitat al llarg del front occidental.

Fins ara, de la gran guerra, es pot dir que només en tenim el primer espant. Aviat en sentirem els efectes perquè la maranya es complica i amb l'efectivitat del bloqueig marítim ningú en sortirà indemne.

Parlen els fets. En els mars d'Irlanda, és torpedinat el vaixell «Lusitania», de la Companyia anglesa «Cunard». Hi troben la mort més d'un miler de passatgers que res tenen a veure amb la guerra. Arreu del món s'aixequen les protestes, i en els EE. UU. adquireixen els caràcters amenaçadors d'una propera intervenció en el gran conflicte.

La troca es va embullant. El poeta Gabriel d'Annunzio ha llençat el crit de l'antiga Roma, «Alea jacta est», i amb la bandera de l'irredentisme Itàlia s'aboca cap a la guerra i enceta les hostilitats contra l'imperi austro-hongarès.

Portugal, que de fet participa en la contesa, al costat dels aliats, s'entreté encara amb moviments revolucionaris, en els quals una fracció del seu exèrcit dirimeix qüestions de supremacia amb l'altra part de les forces armades. Aquest país amb les seves lluites intestines, ja en té prou. Com vol correspondre a compromisos majors?

La guerra obre al nostre país la gana de negocis. Des de la frontera pirenaica es fa en gran escala el contraban per a subministrar queviures i bestiar a França. Com a testimoni adduirem el cas següent: Tots els anys, pels volts de Sant Joan, es veïen a Vic uns mercats importants de bestiar de llana que procedia de la banda de Solsona, ribera de Sió i Pallars, mentre que en els d'aquest any 1915, no hi hagut el més lleu concurs. El mateix fenomen s'observa amb engues i mulats, la sortida dels quals té ja una continuïtat des de tots els llocs fronterers amb la veïna República. Constatem així mateix que els acaparadors i productors no es donen repòs per tal de beneficiar-se de la situació. Els aprofitats no volen pas adonar-se del desequilibri que causen en l'economia del poble espanyol, i com que res s'hi fa per aturar-ho, aviat l'encariment dels articles de primera necessitat es fa sentir sensiblement.

En compensació, els polítics discursen, i per la tonada que reflen, es veu clarament que viuen a molta distància de les inquietuds socials. Vegeu només la mostra: Romanones, a les Balears, ha repetit el disc de les neutralitats condicionades; Maura, a Madrid, ha recomanat el cultiu de l'amistat amb França i Anglaterra; Melquíades Álvarez, a Granada, ha dit que faria obra de govern si la monarquia es democratitzava; Lerroux, a Canàries, ens confirma la seva posició d'aventurer, quan diu descaradament, que, per activa o per passiva, Espanya haurà de fer el mateix camí que Itàlia: anar a la guerra; i per últim, el verb del tradicionalisme anacrònic, Vázquez Mella, parla així: aliança platònica espiritual (cal entendre que no es veu amb cor de fer-hi més) amb els imperis centrals i mantenir viu l'odi a Anglaterra, mentre el lleopard tingui aferrades les ungles a Gibraltar.

Quin sarcasme! L'irredentisme de què fa gala el tradicionalisme, en l'any 1915, quina fesomia pot tenir en l'any 1937? — DEMO.